

אוצרות

גליון שפועי מאוצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב ותלמידיו זיע"א

התעוררות או התחזקות?

שתי דרכים בעבודת ה', שתי גישות קוטביות ששתיהן אמת, כשהשאלה נשאלת תמיד: את מי להעדיף ובמה להרבות? הלא הם: ההתעוררות וההתחזקות.

במאמרו זה נקרא להם "מנשה ואפרים" ולא בכדי. מנשה מסמל את דרך ההתעוררות, זו שמלמדת את האדם לחפש ולחזור תמיד אחר השלימות. שהרי על כן נקרא מנשה, "כי נשני אלקים את כל עמלי ואת כל בית אבי". לאמר, גם אם התייגעת והתעלית, ומלבד זאת אתה גם 'מיוחס', עליך לשכוח את הכל. "את כל בית אבי – זה הייחוס; ואת כל עמלי – שעמל בעבודת הבורא" (ליקוטי מוהר"ן, צו).

מאידך, אפרים מסמל את דרך התחזקות, מציאת הטוב והאלוקות בכל מקום. שהרי על כן נקרא אפרים, "כי הפרני אלקים בארץ עניי – שאפילו בעניי ומרירותי העצום, גם שם הפרני ה' ומקרב אותי ומרחם עלי בכל עת. כי מלוא כל הארץ כבודו, וטוב וגדלו ורחמי לא כלים לעולם" (ליקוטי הלכות, שותפים בקדושה, ח).

שניהם הם בניו של יוסף הצדיק; את שתי הארות אלו עוסק הצדיק להאיר בעולם, ואת שתי הדרכים אנו זקוקים לקבל ממנו. לפעמים אנו צריכים לשמוע דיבורי התעוררות, שיעוררו אותנו לבלי לשקוט על השמרים, וידחפו אותנו להתקדם ולהתעלות בעבודת ה'; ולפעמים אנו זקוקים לשמוע עד כמה ה' מתפאר בנו, וסמוך וקרוב אלינו.

השאלה היא רק, כמה עלינו להרבות יותר – בהתעוררות או בהתחזקות?

ובכן, יוסף הצדיק כאשר בא להתברך עם בניו אצל אביו יעקב, היה סבור שמנשה הוא זה שיש לו זכות קדימה. "כי יוסף רצה להקדים את מנשה כי הוא הבכור, כי הוא בבחינת השגת איה מקום כבודו, שזה עיקר ההשגה, שזאת ההשגה גבוהה יותר" (שם).

אך יעקב אבינו היה סבור אחרת, הוא העדיף והקדים את 'אפרים', וכאשר אמר לו יוסף "לא כן אבי, כי זה הבכור, שים ימינך על ראשו", ענה ואמר: "ידעתי בני ידעתי, גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל, ואולם אחיו הקטון יגדל ממנו וזרעו יהיה מלוא הגוים".

"כי אף על פי כן, עיקר שעשועיו יתברך ועיקר קיום העולם

הוא על ידי... בחינת 'מלוא כל הארץ כבודו', שמודיע ומגלה אלקותו יתברך לכל שוכני עפר המונחים למטה מאד, שזה עיקר שעשועיו יתברך. כי יש להשם יתברך מלאכים ושרפים וכו'. ועל כן, העיקר הוא מה שמאירין בדרי מטה הנמוכים מאד, בבחינת 'זאבית תהילה מגושי עפר'. ועל כן הקדים יעקב את אפרים לפני מנשה, כי זאת ההשגה של בחינת 'אפרים' להאיר בדרי מטה, בחינת 'מלוא כל הארץ כבודו', זה יקר יותר!" (שם).

זה הפסק הברור של יעקב אבינו: יש להעדיף ולהרבות בהתחזקות! וכה אמר מוהר"ת: "על כל כף של התעוררות, צריכים קערה של התחזקות..."

בפסק זה גם רמז יעקב אבינו על התלמיד הנאמן של הצדיק. שהרי כך מפרש רש"י את דבריו של יעקב: "ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו – שעתיד יהושע לצאת ממנו, שינחיל את הארץ וילמד תורה לישראל. וזרעו יהיה מלא הגוים – כל העולם יתמלא בצאת שמעו ושמו, כשיעמיד חמה בגבעון וירח בעמק איילון".

זה תפקידו של 'יהושע' להאיר את הארת ההתחזקות בעולם, והוא זה שמעמיד את אור החמה – אור הצדיק – שימשיך להאיר גם בשעות החושך

כי אכן זה תפקידו של 'יהושע' – התלמיד הנאמן של הצדיק – להאיר את הארת ההתחזקות בעולם, והוא זה שמעמיד את אור החמה – שימשיך להאיר גם בשעות החושך.

אור הצדיק – שימשיך להאיר גם בשעות החושך. הליקוטי מוהר"ן מלא מזן-אל-זן בהשגות גבוהות ונעלות, אך מוהר"ת – התלמיד הנאמן אשר סמך רבינו הקדוש ידיו עליו להאיר את פנימיות דעתו בעולם – מרבה לדבר אתנו, בספריו ובמכתביו, דיבורי התחזקות עד אין שיעור.

"וכאשר נראה ונודע לכל מביט ומסתכל בספריו הקדושים, שאף על פי שמרבה לדבר מכל המידות טובות וישרות, אבל עיקר רובו דבריו יסובבו על ענין התחזקות, לחזק ולאמץ כל הנחשלים והעייפים והיגעיים אשר עמלק רודף אחריהם, לבלי יתיאשו עצמם מן הרחמים, כי הוא יתברך חנון ורב לסלוח" (כוכבי אור, הכמה ובינה, ט) – דברי רבי אברהם ב"ר נחמן שממשיך וכותב: "שמעתי מאבי [רבי נחמן מטולטשין] שיש לעסוק בספריו מוהר"ת ז"ל, יותר מבספריו אדמו"ר ז"ל בעצמו. כי בימינו אלה שעובר על כל אחד מה שעובר בגוף ונפש, צריך להיות עיקר הלימוד בספריו מוהר"ת ז"ל, על אשר על ידו היה ביכולת אדמו"ר זצ"ל להוריד את דבריו הנוראים, לעורר ולהזק בהם אנשים מגושמים ומונחים בעמק השאול תחתית כמונו" (כוכבי אור, הקדמה).

מה נשמע?

התרגשות רבה עם הבאתו לדפוס של הספר 'ליקוטי תפילות' לנשי ובנות ישראל

אחרי שנים רבות של מאמץ משותף של צוות תלמידי חכמים מחשובי חסידי ברסלב, חברי מכון 'בית' בית תפילה, הוגש לדפוס לראשונה הספר 'ליקוטי תפילות', במהדורה מפורטת ומאירת עיניים. הספר 'ליקוטי תפילות' מקבץ בתוכו את כל התפילות המועדות לנשים, מתוך הספר 'ליקוטי תפילות' למוהר"ת. עבודת הליקוטי והעריכה נעשתה בדקדקנות, תוך הקפדה על הנוסחאות, בהמונתם ובהדרגתם של גדולי יקני וחשובי אנשי. מטרתו של הספר, לקיים רצונו של מוהר"ת, כפי שכתב בדקדקתו לספר 'ליקוטי תפילות': "כי ראיתי כי הם כלליות גדול מאד, והם דברים הצריכים לכל נפש, לכל אחד ואחד לפי מדרגתו, כולם צריכים להם למגדול ועד קטן".

אי לכך, תועלת רבה ימצאו נשים רבות המשתוקקות להתפלל מתוך הספר 'ליקוטי תפילות' אך נלקות בתפילות שאינן נוגעות להם, וכתוצאה מכך נמנעות מלהתפלל מתוך הספר. הקריאה בספר 'ליקוטי תפילות', בו קובצו התפילות השייכות להן, תגרום לנשים רבות לקיים "שפכי כמים לבך" על ידי תפילותיו של מוהר"ת.

עוד מטרה חשובה יש לספר החדש – להגשים את רצונו של רבינו שגם הנשים יהיו חסידות, ובראי על ידי התפילות הללו יבואו לידי כך.

הספר 'ליקוטי תפילות' עורך ומחולק לימי השנה, ובעזרת ה' עוד הוד נטויה להאדירו ולפארו בתוספות רבות וחשובות.

את מפעל הקדוש הזה מלווה הרה"ח ר' נחמן בורשטיין, שהיה הראשון שניקד את הליקוטי תפילות; וכה התבטא בהתרגשות עם הבאת הליקוטי תפילות: לדפוס: "לאחר ימי החטבה הקדושים, ערב יומא דהילולא דמוהר"ת זיע"א, איזו וכות גדולה ועצומה זו למען כבודו וספריו הקדושים!"

חוק. הלימוד היומי

יום	יום בחודש	ליקוטי מוהר"ן	ליקוטי הלכות	ליקוטי תפילות	דף היומי
שבת	טז	כג.	רלב	קטו קטז	פז
א	יז	כג.	רלג	קיו קיח	פח
ב	יח	כד.	רלד	קיט קכ	פט
ג	יט	כד.	רלה	קכא קכב	צ
ד	כ	כה.	רלו	קכג קכד	צא
ה	כא	כה.	רלז	קכה קכו	צב
ו	כב	כו.	רלח	קכז קכח	צג

אוצרות ברסלב

י"ל ע"י "אוצרות ברסלב"
 ת.ד. 50617 בית שמש
 טל, במשרד: 02-9993338
 פקס: 02-9926066

לשמיעת שיעורים בשפות שונות 02-9950000
 בארה"ב 718-8552121 (1)
 מוקד הישועות 1800-81-81-81

הפצה למנינים ובתי כנסת: 052-7649775
 הנצחה, תרומות ופרסום: 02-9993338

ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע גם בדוא"ל
 braslav@actcom.net.il

י"ר הוועדה הרוחנית: הרב שמעון טייכנר
 עורך: נתן אנשין natananshin@gmail.com
 מפקח: נוחעם א. ברזעקי

פירוני העלון: הר"ר נחמן בנשעיה הי"ו, הר"ר נפתלי ברגר הי"ו, הר"ר מרדכי גוטליב הי"ו, הר"ר יצחק גרינולד הי"ו, הר"ר אוריאל זכריה הי"ו, הר"ר שלמה מרדכי הלוי כנס הי"ו, הר"ר משה ליכטער הי"ו, הר"ר נפתלי שטיצער הי"ו, בחסות "עילית דפוס" והברת "נקודות"

האור הגנוז

הולך ומתגלה, והולכים ונדפסים ספרים חוברות ועלונים, אך עדיין רב הסתום על הגלוי. "כי לא גילה אפילו כטיפה מן הים, כי היה סתום ונעלם מאד בתכלית ההעלם. ועדיין אורו הגדול סתום ונעלם מאד מן העולם, עד שיבוא משיח צדקנו במהרה בימינו, אז ידעו גדולתו ותפארתו" (חיי מוהר"ן, רמג).

את האור הגנוז הזה עלינו לגלות, וממנו עלינו לטעום. וככל שנרבה לטעום ממנו, כך ניגאל מגלותנו, ונזכה לאורו של משיח, עד שיתכן מצב שבו נוכל לקום ולהעיד כאשר העיד מוהר"ן ואמר: "המשיח שלי כבר הגיע".

אך שימו לב: כדי לטעום מאותו אור, ישנה דרך אחת ויחידה: להרבות בהתבודדות! להפוך את כל התורות הנשגבות של רבינו – לשיחות של התבודדות.

"גם אלה דברי רבנו זכרוננו לברכה, בעת שראה התורה הג"ל בכתב: 'המוסר של התורה שלי – נפלא ועצום מאד. אילו היו אומרים זאת התורה בלשון אחר, בלשון מוסר, היה מעורר ומשבר את הלב מאד. כי כולה מוסר השכל, מוסר גדול ונורא מאד. על כן צריך לזהר לקיים מה שהזהירי אתכם, לעשות מן התורה תפילה'. כי תיכף כשמתחילין להכניס זאת התורה בתוך דברי התעוררות ושיחה של תפילה – בודאי תעורר ותשבר את לבו מאד כנוכח לעיל" (שיחות הר"ן, קצו).

כי אכן צדיק האמת כבר הקדים לקום בעוד לילה, לתת טרף לביתו, את האור הגנוז, כשהאור מצומצם ומלוכש בתורות שיחות ומעשיות. "כי בעבודתנו לא עזבנו אלקינו ויט עלינו חסד בתוקף הגלות הזה, ששולח לנו בכל דור ודור צדיקים אמיתיים לחיותנו כיום הזה. כי אין דור יתום, והם מחיין אותנו בתוקף חשכת לילה, שהוא בחינת חשכת הגלות המר הזה, והם מקיימין בנו בחינת ויתקם בעוד לילה ותתן טרף לביתו וחק לנערותיה; דהיינו, שהצדיקים אמיתיים שבכל דור בימי הגלות, הם מתעוררים קודם אור בוקרו של ישראל וקמים בעוד לילה, בעוד התגברות חשכת הגלות שדומה ללילה, ונותנים טרף לביתם וחק וכו', דהיינו שלומדין עם תלמידיהם ומגלים להם אלקותו יתברך ומעוררים אותם לתשובה ומקרבין אותם לאביהם שבשמים" (ליקוטי הלכות, ברכת השחר, ג, ב).

"כי זה עיקר עבודת גדולי הצדיקים – להמשיך אורו של משיח על ידי חידושי תורתם הקדושה. כי רווח של משיח מרחף על אנפי אורייתא, כמו שנאמר 'רוח אלקים מרחפת על פני המים'... וגם עתה, במרירות הגלות, כל חיותנו על ידי גדולי הצדיקים, שמאירים לנו התנוצצות אורו של משיח על ידי חידושי תורתם האמיתית" (ליקוטי הלכות, י"ן נסך ד, ט).

אלא שעדיין האור שלהם גנו ונעלם. הן אמת, שהאור

"מי שרוצה לטעום טעם אור הגנוז, היינו סודות התורה שיתגלה לעתיד, צריך להעלות מדת היראה לשורשה. ובמה מעלין את היראה? בבחינת משפט... היינו שישפוט את כל עסקיו".

(ליקוטי מוהר"ן ח"א, טו)

כך מספר רבי אברהם ב"ר נחמן (ביאור הליקוטים, א): "פעם אחת אמר מוהר"ן ז"ל לפני אנ"ש את התורה 'אור הגנוז המתחלת מי שרוצה לטעום טעם אור הגנוז וכו' צריך לעסוק בבחי' משפט', שהוא התבודדות, וכשסיים התורה ונשארו אנ"ש, ענה ואמר להם, שהפירוש של התורה הוא: 'מי שרוצה לטעום אור רבינו הקדוש, שהוא אור הגנוז, ירבה בהתבודדות'".

משיחתו זו של מוהר"ן התחדשו לנו שני דברים: א. ה"אור הגנוז" הוא בעצם אורו של רבינו הקדוש; ב. מהאור הגנוז הליזה אין אפשרות לטעום אלא רק על ידי ריבוי התבודדות.

כשמדברים אתנו על האור הגנוז ועל 'לעתיד לבוא' אנו רגילים לצייר זאת כמשהו שמיימי ולא ידוע. אך כמה נפלא לגלות שהאור הזה מוכר לנו, והוא כבר גם נחרט באותיות עופרת על גבי גליונות נייר רבות...

בעקבות הדורות בחסידות

דורות

רבי אלהן ספקטור

מתורתו לצעירי הצאן. רבי אלהן נענה בשמחה, ומאו ועד עלותו ארצה לימד תורה לאותם בחורי חמד שאשו של רבינו ליהטת בלבם והיו אמונים על תורה ותפלה והתבודדות. רוב תלמידיו עלו לאחר מכן על המוקד בשואה על קידוש שמו יתברך. רבי אלהן עצמו ניצל בנס מאותו גורל איום, כשבשנת תרצ"ו עלה לארץ הקודש.

בארץ עמד בקשר עם החוץ-איש, שמסר לו את ספריו להגהה, מכיון ששמו יצא לפניו כבקי עצום בספרי קודש.

רבי אלהן היה גאון בנגלה ובנסתר, אבל מעולם לא החזיק טובה לעצמו ואף לא הסכים שיכונה בתואר 'רב'. במכתבו שנדפסו על ידי בנו רבי דוד שלמה, בספרים 'גנוי אבא', יחד עם חידושי תורתו, מתגלה גדולתו העצומה בתורה, יחד עם ענותנותו ופשטותו וביטולו לרבינו הקדוש. זדירותו בכבוד הבריות, גם היא היתה מופלגת.

נסתלק לגנוי מרומים בכ"ב בטבת תשמ"ה.

וזכה להיות בראש השנה תר"פ בצל רבינו הקדוש. לאחר מכן, נותר באומן עד שיערגו הפוגרומים.

הוא זכה לחוות נס גלוי: היה זה כשהפועים התפרצו יום אחד אל הקלויז של חסידו ברסלב וגרשו את כל המתפללים לגן סופיה, כשבנוצתם לטבח בהם. אחד המרצחים חבט בו בחרבו, ובנס ספגה התפילה של יד את אבחת החרב וידו ניצלה. בעוד שפתותיהם של אנשי הקלויז ממלמלות וידוי, החל פתאום מפקד הכנופיה לצעוק: "אילו אנשים הבאתם לכאן? חבורת משוגעים!?" ובפנותו לאנ"ש הנפחדים והרועדים שאו: "קומו והסתלקו מכאן!".

כך ניצלו רבי אלהן וחסידיו ממוות ודאי. עקב המצב נותר באומן גם לראש השנה תרפ"א, ורק לאחר מכן הצליח לשוב בשלום לביתו שבפולין.

כשעבר חמיו לאוסטרובה השתוקק שהוא ימלא את מקומו בכס הרבנות. אך רבי אלהן סרב להתערר בכתר הרבנות והעדיף לעבוד את בוראו בהצנע לכת. לבסוף חזקו עליו הפצרותיו המרובות של חמיו, והוא קיבל עליו את עול הרבנות בעיר מונקוביד. לימים, כאשר היו מוכירים לו את האברכים בביאליסטוק מתי התבודדות: על פי משנת רבינו הקדוש, ודבריו מצאו מקום בלבם.

בשנת תרפ"ז ביקש ממנו החסיד רבי אליהו קושינר הי"ד, מנהלה של ישיבת 'תורת אמת ואמונה' דחסידי ברסלב בוורשה, להשקות

הגאון החסיד רבי אברהם אלהן ספקטור נולד בשנת תרנ"ג, בעיירה ונגרוב הסמוכה ללובלין, לאביו רבי דוד שלמה, שהיה מחסידי טריסק (לימים סיפר כי רבו של אביו המגיד מטריסק בעל המגן אברהם, היה מורה לאברכים ללמוד בספר הקדוש 'ליקוטי עצות').

מנעוריו לא מוש מאהלה של תורה והיה מסתופף בצילם של גאוני חסידי פולין, ומעלה על הכתב דברי תורה ששמע מפיהם. הוא התברך בחוס אבות ונמנה על צאצאי החוזה מלובלין והמגיד מריקא תלמיד הבעש"ט.

מעניין לציין כי סבתו של רבי אלהן שעוד זכתה לראות את סבה הגדול החוזה מלובלין, העידה, כי דמות דיוקנו של רבי אלהן דומה לזו של החוזה.

בילדותו גדל רבי אלהן בבית סבו, כיון שהתייתם מאביו ואף לא הכירו. פעם אחת הופיע אביו בחלומו ואמר לו: "היודע אתה שאני אביך?" כשסיפר את החלום לסבו עם תיאור הדמות שראה, אישר סבו כי אכן כך בדיוק היה מראה אביו המנוח.

בהיותו בן שמונה עשרה, לקחו לחתן רבי נפתלי אב"ד העיר מונקוביד. לאחר נישואיו המשיך לשקוד על תלמודו בהתמדה עצומה. חותנו, שהיה כבן בית אצל גדולי ואדמו"רי פולין, אבירי התורה והחסידות, נהג לקחתו עמו בנסיעותיו אליהם, והם חיבבו מאד את חתנו העילוי.

כשנקלע פעם רבי אלהן לבית-החסידים הברסלבי בוורשה בעת תפילת מנחה, הוא השתומם מאד מאירת הרציעות והיראה שהיתה שם, כמו בתפילת ערב יום-כיפור, והחליט לשהות שם מעט. לאחר התפילה למד אחד מן החבורה בפני הציבור מתוך הספר הקדוש 'ליקוטי מוהר"ן'. דיבורים מסוג זה טרם שמע מעודו. המדבר היה החסיד רבי שלמה גבריאל, מתלמידי רבי אברהם ב"ר נחמן.

מאותו יום נקשרה נפשו של רבי אלהן בחסידות ברסלב לכל ימיו. בשנת תרע"ט, בעת הפוגרומים ברוסיה, נסע במסירות-נפש לאומן

נקודה

אם תשתוקק כלילה לה' תוכל להתפלל במקור בקלות.

(ספר המידות, תפילה נ)

עיתון "הצפירה" בבית הרב!?

הגליון הבא יעלה שוב אליו. ואכן, עם הופעת 'הצפירה' הבא, עלה הנער לבית הרב. כעת החליף עימו הרב כמה דברים ושוחח איתו על דא ועל הא. כך התנהלו הדברים תקופה ניכרת, עד שהקול נשמע בכל העיר כי עיתון 'הצפירה' הצליח לחדור גם לבית הרב הנערץ, והעיר משערין נבוכה. - -

עם חלוף תקופה ניכרת התיידד הנער עם הרב, שחרג מהקפדתו הנודעה על שמירת הזמן ושוחח איתו שיחות ארוכות, לפעמים שעה - לפעמים שעתים ויותר, עד שנקשרה נפשו של הנער בנפש הרב בקשר אמין וחזק.

ביום מן הימים הבין הרב שהגיעה השעה לפעול. היה זה כאשר הופיע ב'הצפירה' מאמר ארוך ומנומק ממשכיל מפורסם, בו הוא מתפלפל בחקירה עמוקה. הרב עבר על המאמר בשתי דקות בלבד, ושאל את הנער האם הבין את הכתוב בו. הנער נאלץ להודות כי מרוב עמקות ומורכבות הענין לא הצליח לעמוד עליו.

"אם כך" - אמר הרב - "אני אסביר לך את המאמר..." כאן נעמד הרב הדגול והחל להוכיח לו באריכות כיצד המאמר בנוי על הנחה מוטעית, וכי הכותב סותר עצמו כמה פעמים. את דבריו סיים בדברים אלו: "ראה בני עם מה מפטם 'הצפירה' את קוראיו..."

מאז החל מהפך להתחולל בדעתו של הנער, טעמו של 'הצפירה' פג אצלו, במקום זה לימדו הרב תורת אמת. אט אט חזר בתשובה שלימה והפך לירא שמים המקפיד על קלה כבחמורה. או אז הבינו תושבי משערין מדוע קנה לו 'הצפירה' שביטה בביתו של הרב.

בשנים מאוחרות יותר דבק הנער בנכדו וממשיך דרכו של הרב, החסיד רבי אברהם שטרנהרץ. הוא זה שסיפר זאת לתלמידו רבי גדליה קעניג, בהעידו כי נחמן התנהג כל ימיו כצדיק גמור, וגם זכה מאז לנסוע מדי ראש השנה כדי להשתתף בקיבוץ הקדוש באומן.

המקור לסיפור זה הוא ספר שו"ת שערי צדיק החדש, ח"ב מכתב נ'.

ומתנהג בקלות ראש. ה'מכה בפטיש' היה כאשר התגלה בעיר כי הנער התחיל לקבל בקביעות את עיתון "הצפירה" הנודע לשמצה, בו רוכזו מאמרים נוטפי שנאה לדת וליהדות האמיתית, אלה נכתבו על ידי ראשי ההשכלה, שהלעיטו את הקוראים בדברי כפירה ואפיקורסות תחת מעטה של "חדשות" והתעניינות בנעשה ברחבי העולם.

כמה שניסה הסב האומלל לדבר על לב נכדו, לא עלתה בידו; אדרבה, הנער הסורר התבצר בעמדותיו ואף הצליח לא אחת לבלבל את רבי אבא'לה עצמו. לא נשארה ברירה לרבי אבא'לה אלא להודיע צערו ברבים. במר לבו פנה לרבי נחמן מטשערין רב העיר, שהיה ידוע בחכמתו וצדקותו המופלגת, ושפך את לבו לפניו מתוך בכי תמרורים על אסונו הכבד.

הרב מטשערין בתבונתו ידע כי אם יקרא להנער ישירות הוא עלול ללעוג לקריאה, כמנהג המשכילים. אי לכך יעץ לרבי אבא'לה כך: "אמור לו כי נחוץ לי מאד לברר נושא מסויים הנידון בחדשות העיתון 'הצפירה', ואני מבקש שיסור לביתי כדי לעדכן אותי בענין..."

נייאחע שמח מאד לשמוע כי גם רב העיר מעוניין לשמוע מה כתוב ב'הצפירה', והבטיח לעלות בהודמנות הקרובה אל הרב עם העיתון הנדרש.

הרב מטשערין קידם אותו בשמחה מופננת, הוא לקח מידו את העיתון והפכו בכל צדדיו, כאילו הנושא 'הבוער' משום מה לא הוזכר בגליון זה, וביקש ממנו שכאשר יגיע

פארה של המשפחה היה הנער נחמן, או כפי שנודע בכינויו "הנער ר' אבא'להס". סבו הדגול היה החסיד רבי אבא מטשערין תלמיד מוהרנ"ת, הוא אף גידל אותו מאז התייתם בגיל צעיר, מלמדים מומחים נשכרו על ידו ועשו את עבודתם נאמנה, והסב רווח ממנו נחת. מדי פעם התעניין במצבו של הנער המוכשר, ותהה על קנקנו כשהוא מתמוגג על הישגיו הגבוהים בתורה וחסידות, עד שגדל בשם טוב ועתידו הרוחני היה מובטח. בהגיעו לפרקו נשא אשה מיוחסת ועשירה, ועבר להתגרר באחד הבתים השייכים לזקנו העשיר.

האסון הגדול התקרב ובא בשקט, ללא שהסבא המסור הצליח לזהות אותו בזמן ולנסות למנוע אותו. היה זה אחד המלמדים שבסתר היה נגוע כולו בנגע ההשכלה הארורה שהתחילה בתקופה ההיא להכות שרשים בקרב יהודי אוקראינה. מורה זה הספיך בעת הלימודים לטפטף טיפין טיפין של תורת החקירה והפילוסופיה, ונחמן שניחן במוח מהיר וחרוף ביותר, גילה התעניינות גדולה ואט אט התחיל לרכוש ספרים אסורים אשר מוהרנ"ת צווה עליהם מרה בתפילותיו, ובצוואתו כינה אותם "טרייף-פסול" רחמנא ליצלן.

בתחילה ניסה הנכד למנוע את הצער מזקנו, בכל ביקור של הסבא היה מחביא את הספרים הפסולים והניח על השולחן ספרי קודש בלבד. אולם לא ארכו הימים ורבי אבא'לה התחיל לגלות להוותו כי נכדו יקירו, שכל כך הרבה תקוות תלה בו, התחיל לזלזל במצוות מעשיות

גניזות

מחקרים היסטוריים בחסידות

שאלה:

כיצד נוהגים חסידי ברסלב בשבועי"ם?

תשובת הר"ר יהושע דרוק:

ידוע מכתבי האריז"ל שימים אלו מסוגלים לתיקון הברית ועל כן צריך להתענות בהם הרבה.

אך בכל הספר הקדוש לקוטי מוהר"ן לא נזכר במפורש הענין של שבועי"ם רק בתורה עג בח"ב שעוסקת מגדולת מעלת אמירת תהילים המסוגל לתשובה מסיים רבינו כי הפסוק "ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביטו" הוא סופי תיבות תהלים ותשובה, כי ע"י תהלים זוכין לתשובה. ויש בזה אולי רמז לימי השבועי"ם שהם ימי תשובה המתחילים בפרשת שמות ולכן יש ענין להרבות באמירת תהילים.

בספר לקוטי הלכות (גלות ה.ה) נזכר הענין שנוהגים להתענות בשבועות אלה ולצעוק לה: בתפילות ובסליחות, כי באלו הימים קורין בתורה ענין גלות מצרים וגאולתם שהיתה ע"י צעקה.

לכן נהגו כמה וכמה מאנ"ש באומן ובשאר ערי אוקראינה שהיו מתענים יום אחד בשבוע בימי השבועי"ם. ביניהם היה רבי אברהם שטרנהרץ (מפ"ר אברהם שמעון בורשטיין ששמע מרבי ל"י בנדר).

אבל רוב אנ"ש נהגו שלא לאכול דבר מן החי פעם אחת בכל שבוע מימי השבועי"ם. מנהג זה כבר מובא בספה"ק "יסוד ושורש העבודה" אלא שישם הוא כותב לנהוג כך בכל ימי השבועי"ם.

בשיחות הר"ן (קפה) מובא שרבינו אמר כי הוא יודע כל שרשי הנשמות; והיה יודע לתת תיקונים לכל אחד ואחד כפי שורש נשמתו, וציווה לכמה אנשים שיהיו נעורים לילה אחד בשבוע, ושלא יאכלו מעת לעת אחד בשבוע דבר מן החי. בכך ראו כבר שורש למנהג אנ"ש שהתנהגו עליהם לפחות בימי השבועי"ם - שכאמור על פי האר"י יש להתענות בהם - שלא לאכול לפחות דבר מן החי פעם אחת בשבוע.

מנהג אנ"ש הותיקים היה, כפי שמסר רלו"י, שלא לאכול דבר מן החי רק ביום, אך לא במשך כל היממה. אך בשם רבי שמואל שפירא מוסרים שצריך באמת לנהוג כך במשך יממה כפי שנתן רבינו תיקון כזה לכמה מאנ"ש, וכן נהג ר"ש שפירא בעצמו.

יש הנוהגים כן בימי חמישי, ויש הנוהגים כן בימי שישי.

רבי לוי יצחק סיפר שמוהרנ"ת התענה בימי השבועי"ם, העיר לו ר' נפתלי: "הרי רבינו לא אהז מתעניות!" ענה לו מוהרנ"ת: "אבל רבינו אהז מה' סידור העבה" (דער גראבער סידור) ושם מובא הענין להתענות בשבועי"ם."

לחידודא

חידה מס' 133

למה מועילה חריקת השיניים?

הפתרון לחידה מספר 132
באיזו שבת ציוה רבינו לזמר 'אזמר בשבחין' לפני נטילת הידים לסעודה?
בשבת נחמו' האחרונה לחיי רבינו.
(עפ"י שיחות הר"ן קנג)

זכה בהגרלה לחידה מס' 131
נחמן קיטשבוים, מודיעין עילית
בסך 50 ש"ח זכות קניה בחנות ספרים 'ברסלב' רחוב מאה שערים 110 ירושלים

לתשובות - התקשרו למערכת הממוחשבת 'אוצרות ברסלב' 02-9950000. לאחר בחינת תשובת, תקשו 1-9-2-1 והשאירו הודעה. בין הפותרים נכונה עדי שני בשעה 12 בלילה. תערוך תגולה על זכות קניה בסך 50 ש"ח

התפילה - כלי הנשק שלנו

כל החיים שלנו הם מלחמה אחת גדולה, ביצר הרע וחילותיו שמשותקים להכשיל אותנו. כל מלחמה באויב גשמי מתגמדת לעומת המלחמה הזאת, כפי שהגדיר זאת בעל 'חובת הלבבות' (שער יחוד המעשה פרק ה). כל יום הוא שדה קרב. כל נסיון הוא מערכה.

אבל מהו הנשק שבו אנחנו נלחמים, שעליו עלינו לשמור בכל מחיר? מה יתן לנו את הכח לעמוד בכל הניסיונות, להמשיך לשאוף ולא ליפול? מה יציל אותנו מתכזיב וטכסיסיו האכזריים של האויב? האם יש לנו בכלל כלי נשק שכזה?

מסתבר שכן. יעקב אבינו מצהיר שנצחונו בשכם היה "בחרבי ובקשת" (בראשית מה) ואונקלוס מתרגם זאת: "בצלוחי ובעותי" (= בתפילתי ובבקשתי). גם דוד המלך מדגיש "כי לא בקשתי אבטח, וחרבי לא תושיעני - באלוקים הללנו" (תהלים מד).

גם משה רבינו במלחמת עמלק נקט בשיטה זו, כמו שנאמר: "צא הלחם בעמלק... אנוכי ניצב על ראש הגבעה... ויהי ידיו אמונה" (שמות יז) ומתרגם אונקלוס: "פריסן בצלו" (= פרושות בתפילה).

באמצעות השבח וההודאה אנו מחזקים את האמונה ואת הקשר עם הבורא, ובכך נלחמים ביצר הרע שמנסה לנתק אותנו מה'. באמצעות התחינה והבקשה, אנחנו יכולים לעורר רחמי שמים ולקבל סיוע ממוקד במלחמה שלנו. כי יצרו של אדם מתגבר עליו ומתחדש עליו כל יום, ורק על ידי העזר והסיוע ממרום אפשר לנצח.

(עפ"י לקוטי מוהר"ן ה"א, ב)

מהו חסרון אמונה?

הרב אברהם יצחק כרמל

רבינו מביא (בתורה ט) שכאשר אדם נופל מהאמונה הוא יורד לגלות מצרים, כיון שהמצרים מסמלים את חסרון האמונה, כמרומו בפסוק "ומצרים נסים לקראתו", היינו שאין להם שום אמונה בנסים, אפילו שראו שעם ישראל נכנס לים, והים חומה מימינם ומשמאלם, הם לא ראו בזה שום נס. טענתם היתה שרוח קדים עזה בקעה את הים, כמו שיש תמיד בים זמני גאות ושפל (כמובא ברמב"ן טו, ו) והם אף סכנו את עצמם כדי להוכיח שאין נסים.

הרבי מקוצק אמר, שאין הוא מאמין שיש יהודי אפיקורס; יש בעל תאוה גדול או קטן. אבל פרעה היה אפיקורס אמיתי, הוא ידע שה' עשה תשע מכות, ומשה הזהיר אותו שהולכת להיות מכת בכורות - והוא הלך לישון ברוגע, כמו שכתוב: "ויקם פרעה לילה" (שמות יב, ל). זהו אפיקורס אמיתי!

כל אדם נמצא בגלות מצרים פרטי שלו, כשגלי הים סוערים סביבו, כמו שאמר דוד המלך ע"ה "כל משברך וגלך עלי עברו". יצר הרע נקרא מים הזדונים. לכל אדם יש בעיות ולא הולך לו בכל דבר, אבל הוא תולה את זה בדרך הטבע. זהו חסרון אמונה, כי מה זה דרך הטבע?! הוא ראה שמכל צד מתגברים עליו קשיים, וכל פעם הוא מאשים אדם אחר, או תולה זאת במקרה, אך הוא לא קולט שהחסרון הוא בתפילה, אין לו את האמונה בכח התפילה. זה נקרא שהוא עדיין בגלות מצרים. כמו שרבינו מביא (בתורה ו) שאדם שאינו מתנהג בדרך אמונה, הקב"ה מנהיג אותו בדרך הטבע.

בארץ ישראל נאמר "שכון ארץ וראה אמונה", כאן זוכים לאמונה ברורה בלי ספיקות, כמאמר חכמינו זכרונם בברכה: "כל הדר בחוץ לארץ דומה כמי שאין לו אלוף". מה פירוש 'דומה'? הונוה, שבחוץ לארץ האמונה אינה ברורה ויותר קשה להרגיש את האמונה.

כשאדם בגלות הוא במצב של הסתרת פנים, הוא לא מרגיש קרבת אלוקים בשעת התפילה. אפילו כשהוא מכוון במילות התפילה, הוא לא מרגיש חיבור ודביקות, כמו שרבינו מסביר על הפסוק "נפתולי אלוקים נפתלתי" - מלשון חיבור.

יש שני סוגי אנשים. יש כאלה שכשיש להם צרה גדולה, הם אומרים כי רק נסים גדולים יעזרו להם. לכן הם לא מתפללים. רבינו מגלה, שהתפילה עצמה נקראת נסים, והיא מהפכת את הטבע. ויש כאלה שכשיש להם צרה, הם מתפללים בכל הכוח, אבל ביום-יום הם לא תולים כל דבר בתפילה; הם לא ממש מאמינים שכאשר הם ממונים ב'אתה חונן לאדם דעת' הם מקבלים דעת.

אמונה נקראת עיגול, כמו שנאמר "ואמונתך סביבותיך". מסביר הר'פרפראות להכמה: על ליקוטי מוהר"ן: מפני שבעגול, נקודת האמצע היא במרחק שווה מכל הקצוות. מה שאין כן בריבוע, יש תחילה וסוף. כך שאדם חי עם אמונה, היא מאירה לו בכל מצב בשווה, ותמיד הוא קרוב לה' יתברך, בין שמתנהגים עמו במידת הדין - בין במידת הרחמים.

איך אפשר להגיע לאמונה? על ידי אמת! מוהר"ן מסביר כי אמונה הוא דבר שאי אפשר להסביר בשכל, ואם כן, איך אפשר על ידי אמת לבוא לאמונה? משיב מוהר"ן, שאם אדם מחפש באמת, יכוונו אותו משמים אל האמונה האמתית.

עצה להגביר את האמונה - להתגבר בתפילה, להתפלל על זה ממש, כמו שרבי נתן כותב בליקוטי תפילות: "ריבוננו של עולם, תן לי אמונה!"; תן לי כח להתפלל ככוונה! על ידי זה זוכים לאמונה בהירה, להרגיש קרבת אלוקים ולהשתחרר מחבלי גלות הנפש.

(משעבוד סתור שיחתו של הרב אברהם יצחק כרמל. ניתן להאזין לשיעור המלא במערכת השטע של 'אוצרות ברסלב' 02-9950000 סברית ואח"כ 14, 7, 3)

ההרשמה
לנסיעות יום ההילולא
להרה"ק בעל התיא
והרה"ק מוולדניק זיע"א
בעיצומה!
דוד צדיקים
02-5410100
www.zadikintours.com

החלה ההרשמה
קבוצות
לנסיעות חורף השע"ג
נתיבים טורס
02-633-8444

בעת צרה, בשעת מצוקה. גם בעת שמחה ובכל זמן
מוקד הישועות 1-800-81-81-81
להעברת בקשות לתפילה ולהדלקת נר בקברו של רבי נחמן מברסלב באומן
לישועה והצלחה, לרווחה ופריחה, לרפואה, למקשה לילד, לנחת ושמחת חיים

המפיעים											
צפת - מודיעין עילית - בית שמש	בגבעת שמואל - ירושלים	בית שמש	צפת - ביתר עילית	ירושלים	בית שמש	ירושלים	ירושלים	ירושלים	ירושלים	ירושלים	ירושלים
הר"ר יוסף חיים גבאי הי"ד	הר"ר בן ציון רוזנפלד הי"ד	הר"ר ירמיהו דושינסקי הי"ד	הר"ר שמעון תפלינסקי הי"ד	לע"ר ר' שמואל ישעיהו ב"ר יחיאל גרינעלד ז"ל	הר"ר אלעזר בלוי הי"ד	הר"ר אלכסנדר מרגליות הי"ד	הר"ר משה בבר הי"ד	הר"ר שמואל מאיר בר-משה אשכ"ז	הר"ר דוד משה ויספי הי"ד	הר"ר יוסף חיים גבאי הי"ד	הר"ר יוסף חיים גבאי הי"ד
תמונה והפיץ 2000 גליונות	תמונה והפיץ 1000 גליונות	תמונה והפיץ 1000 גליונות	תמונה והפיץ 500 גליונות	תמונה והפיץ 500 גליונות	תמונה והפיץ 500 גליונות	תמונה והפיץ 500 גליונות	תמונה והפיץ 500 גליונות	תמונה והפיץ 500 גליונות	תמונה והפיץ 500 גליונות	תמונה והפיץ 500 גליונות	תמונה והפיץ 500 גליונות
לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל
לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל
לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל	לע"ר אביהם הר"ר ר' דוד רוזנפלד זצ"ל

מגוון קבוצות חורף באי-פנים
במחירים המשתלמים ביותר
אירו-פנים טורס EuroPrim
מוקד 'אירו-פנים': 02-800-80-80
רח' מלכי ישראל 16 ירושלים